

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Conciliarvm Omnivm Generalivm Et Provincialivm Collectio Regia

Ab anno CCCXIV. ad annum CCCXLVI.

Parisiis, 1644

Epistola IV. Ivlii Papae I. Ad Alexandrinos.

urn:nbn:de:hbz:466:1-15072

prætulerint, ne Romam ad synodale iudicium subeundum venirent, partim supra initio huius epistolæ diximus, partim infra in notis ad Concilium Antiochenum dicemus.

^m *Quod autem non temere.*] Hoc loco acta utriusque Concilii Romani, de quibus infra, defendit, omnesque calumnias Athanasio Tyri obiectas refellit.

Acta Mareotica & Tyria quomodo accepta?

ⁿ *Ex monumentis actorum per Martyrium.*] Qua occasione Iulius pontifex acta Tyria & Mareotica acceperit, eaque post clandestinum abitum legatorum Eusebianorum retinuerit, supra diximus.

Romanæ Synodi acta.

^o *Cum igitur istiusmodi allegarentur.*] Cum terminus indictæ Synodi longius præterlapsus esset, (Athanasius enim annum & dimidium expectarat) Synodum auspicatus, Athanasii, Marcelli, aliorumque episcoporum causam cognovit, quosque innocentes esse iudicaverat in communionem ecclesiasticam recepit. Vide notas Concilii Romani secundi.

Acta Concilii Antiocheni quar.

^p *Qui igitur sunt, qui contra Canones.*] Hoc loco pontifex suggillat Eusebianos episcopos triginta sex illos, qui vel seorsim, (vt factum fuerat in Tyrio Conciliabulo ante) vel saltem imperatoris Constantii favore adiuti, contra plurium catholicorum vota ac suffragia in Antiocheno Concilio Athanasium iniuste deposuerunt, inque eius locum Gregorium Arianum, hominem peregrinum ac seditiosum suffecerunt, ac demum magna hominum cæde, non canonicè, sed militari manu in urbem introduxerunt. Quæ quando contigerint, vide notas Antiocheni Concilii.

Gregorii inuestitura quæ & qualis.

^q *Quinimo quæ feruntur acta in introitu Gregorii.*] Cruentam illam introductionem Gregorii, qua templa sanctorum incensa, Potamon ille sanctus confessor, de quo supra in Nicæno Concilio, funeste occisus, plures relegati, optimi quique fugati, quam præuisam fugerat Athanasius, describit hic paucis Iulius pontifex: plura vide apud Athanasium epistola ad solitarios, & epistola ad omnes orthodoxos scripta. Ita Baronius anno 342.

^r *Postquam.*] Monet deinceps Eusebianus pontifex vt a cœptis desistant, atque mala patrata corrigant.

^s *Hanc consuetudinem esse.*] Perspicue declaratur, tum ex Canone ecclesiæ, tum etiam ex consuetudine, sic legitime episcoporum iudicia exerceri solita, vt de his imprimis ad Romanum pontificem scriberetur, a quo quid definiendum esset acciperetur.

EPISTOLA IV.

IULII PAPÆ I.

AD ALEXANDRINOS.

Iulius presbyteris, diaconis & populo in parocia Alexandria.

GRATV LOR vobis, dilectissimi fratres, quod fructum fidei vestræ ante oculos videatis: id enim ita esse liquidissime apparet in fratre & coepiscopo nostro A-

Athanasio, quem Deus & ob vitæ sanctitatem & orationes vestras vobis restituit. Ex qua re spectare licet, quam puras semper preces & caritatis plenas ad Deum extuleritis. Memores quippe cælestium promissorum, & cælestis conuersationis, quam ex doctrina prædicti patris vestri didicistis, certo vereque cognitum habuistis, & pro vestra recta fide apprehendistis, nunquam illum perpetuo a vobis direptum iri, quem in piis pectoribus vestris, tamquam præsentem, retinebatis. Non mihi igitur ad vos scribenti multis verbis opus est: quæcumque enim a me dici poterunt, ea fides vestra iam anticipauit, & impleuit secundum Dei gratiam quidquid a nobis optari possit. Gratulor igitur vobis, rursus enim dicam, gratulor quod animas vestras in tuenda fide inexpugnabiles conseruastis. Sed interim fratri meo Athanasio non minus gratulor, quod quamquam multa acerba pateretur, nulla tamen hora vestræ caritatis, vestrique desiderii obliuionem induxerit: nam tametsi corpore ad tempus videretur a vobis separari, spiritu tamen perpetuo vobiscum agebat.

Redit igitur ad vos splendidior nunc, quam cum a vobis discederet. Quod si res preciosas aurum & argentum ad puritatem ignis explorat, quid, quæso, dignum eloquaris tanto viro, qui ex tantis malorum periculis purus innocensque vobis restituitur, talisque non nostro dumtaxat iudicio, sed ab vniuersa Synodo iudicatus est? Excipite igitur, dilecti fratres, cum omni secundum Deum gloria & lætitia episcopum vestrum Athanasium, & cum eo quotquot socii tantarum ærumnarum fuere, lætique sitis de fructu orationum vestrarum, qui pastorem vestrum (vt sic dicam) desiderantem & sitientem vestram pietatem salutaribus scriptis aluistis, potumque ei dedistis: nam peregre illi commoranti consolationi fuistis, eumque persecutiones tolerantem fidelissimis animis, & mentibus vestris, refocillastis. Mihi certe voluptati est contemplanti, & iam animo perspicienti vniuscuiusque in eius reditu lætitiâ, & multitudinis religiosissimæ occursum, & celebrem conuenientium festiuitatem.

Quis putas aut qualis erit vobis ille dies, cum & frater noster reuertetur, & mala superiora finem accipient? cumque preciosus & optabilis illius reditus omnes ala-

Agit apud
Deum pre-
cibus Iu-
lius.

critate plenissimi gaudii in vnum cooptabit? Tale gaudium maxima ex parte etiam ad nos vsque pertingit, quibus diuinitus tanti viri notitia concessa est. In preces igitur epistolam desinere oportet. Deus omnipotens & eius Filius Dominus & Saluator noster Iesus Christus perpetuam vobis gratiam præbeat, referens præmia vestra admirabilis fidei, quam claro martyrio erga Athanasium episcopum vestrum exhibuistis, vt vobis vestrisque posteris & hic & in futuro optima impertiat, quæ nec oculus vidit, nec auris audiuit, neque in cor hominis ascenderunt, quæ præparauit Deus diligentibus se, per Dominum nostrum Iesum Christum, per quem omnipotenti Deo gloria in sæcula sæculorum. Amen. Valere vos omnes in Domino exopto, fratres dilecti.

N O T Æ.

Epistola Iu-
lii 4. quan-
do & qua
occasione
scripta.

^a *Epistola.*] Hæc est illa, quam scripsit pontifex anno 349. cum post Gregorium Cappadocem in Sardicensi Concilio depositum, & a ciuibus occisum Athanasius a Constantio per tres epistolas euocatus, Alexandriam rediturus esset. Cum enim Constantius episcopos Sardicensi Concilio absolutos, (Paulum nimirum Constantinopolitanum, & Athanasium Alexandrinum episcopum,) aliter quam fratri Constanti, & patribus Concilii Sardicensis petentibus promiserat, restituere per decem menses distulisset; catholici aliquot Alexandrini, longas moras Athanasium Alexandriam reuertendi, vbi mox a Synodo absolutus expectabatur, ægro animo ferentes, ipsum Gregorium in eadem Synodo condemnatum & depositum, adhuc tamen obstinato animo ecclesiæ incubantem interficiunt. Constans, quasi se contemptum a Constantio ducens, minaces literas per Saleam prætorem ad eum mittit, hæc.

Sunt hic apud me Athanasius & Paulus, quos auditione accepi, pietatis causa persecutionem passos esse. Quod si polliceare, te illis suas ipsorum sedes redditurum, inque eos a quibus sine causa iniuria affecti sunt animaduersurum, viros ipsos ad te mittam: sin autem recuses ista hoc modo perficere, pro certo velim cognoscas, me eo venturum, & te inuito illis suas ipsorum sedes restitutum.

Quibus literis acceptis Constantius imperator conterritus, suadentibus etiam Arianis episcopis, ne vltra bellum Persicum, etiam ab occidentis imperatore Constante bello impetitus succumberet, statuit etiam præter animi sententiam fratri petenti assentiri, & episcopos restituere. Scribit igitur ad Athanasium tres aut plures epistolas, quarum hæc, quæ sequitur, prima est.

Constantius Victor Augustus Athanasio.

DIV te iactari vexarique immanibus vndarum procellis nostræ clementiæ humanitas non permittit: nudatum siquidem paternis sedibus bonisque tuis spoliatum, & in inuis feralibusque locis errabundum nostra indefatigabilis pietas non deseruit. Nam tametsi iam pridem superferedi mentis meæ propositum ad te scribere, eo quod te ultro aduenturum expectarem, & postulaturum malorum tuorum remedium, tamen, quia fortasse voluntatem propositi tui metus impediuit, ideo literas munificentia nostræ plenissimas ad tuam constantiam misimus, ut secure conspectui nostro quamprimum tuam præsentiam offeras, ut voti particeps, nostramque humanitatem expertus, tuis restituaris. Hac enim de causa dominum meum & fratrem Constantem Victorem Augustum pro te adhortationibus conueni ut tibi veniendi facultatem daret, quo vtriusque nostrum nutu patriæ restituaris, & hoc pro pignore nostræ gratiæ habeas.

Secunda eiusdem epistola hæc est.

Et si superioribus literis significauimus, ut secure ad nostrum comitatum accederes, eo quod maxime cupiamus te ad tuos remittere, tamen etiam has literas nunc ad tuam soliditatem misimus, quibus adhortamur, ut sine omni diffidentia aut metu publica vehicula ascendas, & properes ad nos, ut, quæ concupiscis, assequare.

Tertia epistola sic se habet.

Cum Edessæ commoraremur, præsentibus tuis presbyteris, placuit ut misso ad te presbytero, festinares ad nostrum comitatum venire: ut vbi nostrum vidisses conspectum, statim Alexandriam transfires. Sed quia plurimum temporis intercessit, ex quo literis nostris acceptis non venisti, ideo te nunc denuo admonitum volumus, ut vel nunc saltem quamcelerrime ad nos te conferas, quo tu ita patriæ tuæ restituaris, & nos tuis precibus frui possimus. Ad pleniorum autem cognitionem Achitam diaconum ad te misimus, a quo discere licebit & mentis nostræ voluntatem, & te assequi posse quæ votis optas.

Gggg iij

Athanasius his literis acceptis ex Gallia, quo a Constante Aquileia euocatus fuerat, in Italiam ascendit, ecclesiam, & episcopum, (Romanum nempe, qui antonomastice ita nominabatur) aditurus, cum ibidem a Iulio honorifice exceptus fuisset, cum hisce Iulii literis dimissus, profectus est Antiochiam, ubi a Constantio benigne exceptus, dum Leontii communionem recusasset, petitamque Alexandriae pro Eusebianis ecclesiam denegasset, Constantii epistolis ad Alexandrinos scriptis communitus, ad suos tandem reuersurus, inde discessit anno Christi 349. Vide Baronium prædicto anno, &c.

Epistola Constantini ad Alexandrinos clericos hæc est:

*Victor Constantius Maximus, Augustus, episcopis & presbyteris
catholicæ ecclesiæ salutem.*

NON est derelictus a Dei gratia reuerendissimus Athanasius, tametsi ad breue tempus humanæ probationi subiectus fuerit: iustum enim debitumque iam ab omnia ferente & sustinente prouidentia calculum retulit, eo quod & voluntate Optimi, & iudicio nostro, patriam & ecclesiam, quam antea diuino nutu possedit, recipiat: ad quem congruentia etiam a nostra humanitate perferri oportet: adeo ut omnia, quæ antea contra eos, qui cum eo communionem celebrarunt, decreta fuere, obliuioni tradi velim; omnisque deinceps suspicio contra aboleatur; & immunitas, quam olim habuere ipsius clerici, firma illis & rata (prout decet) conseruetur. Quin & hoc quoque eius gratia adiici, æquum arbitrati sumus, ut apud vniuersos sacri ordinis viros promulgetur, cunctis qui Athanasio adhæsere datam esse securitatem, siue episcopi, siue clerici sint. Abunde enim argumenti erit, vnumquemque eorum probi animi esse, veleo solo quod Athanasio consociati fuere. Quicumque enim meliori & iudicio & factione huius communionem elegerunt, hos omnes iussimus ad exemplar superioris prouidentia, & secundum nostram voluntatem, ut gratia ab optimo Deo tributa securiter perfruantur. Deus vos seruet.

Secunda eiusdem epistola ad populum Alexandrinum scripta hæc est:

*Victor Constantius Maximus, Augustus, populo Alexandriae
catholicæ ecclesiæ salutem.*

CVM ante oculos habeamus vestram in omnibus disciplinam, & nequaquam inficii simus vos iam pridem

episcopali prouidentia destitutos, decreuimus Athanasium episcopum, virum apud omnes rectitudine morumque probitate clarum, ad vos remittere. Hunc igitur si libenter & decenter receperitis, eumque ad Deum fufis precibus opitulatorem adhibueritis, concordiam & vobis decoram & nobis gratissimam simul pacemque perpetuam & ecclesiæ legem conseruabitis. Absurdum enim est discordiam aut seditionem inter vos agitari, & alienum hoc ipsum est a nostrorū temporum integritate. Volumus igitur & hoc vitium prorsus a vobis abesse, & vos in vestris precibus perpetim illo (vt dixi) præside & opitulatore apud Deum vti, & in eo studio solito more perseverare: vt tali proposito, vestro omnium ore celebrato, Gentiles, qui etiamnum idolorum erroribus inhærent, ad sacræ religionis cognitionem promptissime decurrant.

Quapropter denuo vos admonemus, vt superioribus dictis acquiescentes, episcopum suffragio Optimi, & nostra voluntate, huc remissum, libenter suscipiatis, eumque ab animis sententiisque vestris indissolubilem putetis: id enim vos decet, & nostræ mansuetudini congruum est. Ad omnem siquidem conturbationis & seditionis materiam extirpandam, qua cupidi malorum libenter vtuntur, nostris apud vos iudicibus per literas iniunximus, vt, quotquot seditiosos inuenerint, pœnis suppliciiisque legum coerceant. Omnia igitur ista præ oculis habentes, & nostram cum optimo Deo coniunctam sententiam, curamque vestram simul & concordia, pœnamque in immodestos constitutam, congrua decenciaque sacræ religionis legibus seruantes, prædictum Athanasium cum omni reuerentia & honore colite, vestrasque preces cum eo & pro vestra & pro cuiusque vitæ sanctitate Deo omnium parenti offerte.

Rogat suscipi Athanasium.

Epistolam ad præfectos eiusdem prouinciæ scripsit hanc:

Victor Constantius Augustus Nestorio, & eadem forma Augustamnicæ, Thebaidis, & Africa præfectis.

Si quid vnquam ad noxam contumeliamve eorum, qui Athanasio communicarunt, decretum inuenitur, id omnino deleri volumus. Nam & officium quod antea

habuerunt eius clerici iterum eosdem habere volumus. Hoc enim decretum obseruari iubemus, vt restituto Athanasio suæ ecclesiæ, communicatores illius idem habeant officium quod antea possederunt, quo & ipsi se gaudeant prorsus restitutos esse.

His literis a Constantio acceptis itineri sese accinxit : interea magno omnium catholicorum luctu Constantem imperatorem a Magnentio mense Martio anni 350. occidi contigit. Quod cum Ariano lato animo accepissent, Athanasium adhuc in itinere hærentem, quasi per obitum patroni sui interceptus esset, territare conati fuerunt. Constantius vero imperator ista audiens, per literas quas infra subiungemus, illum bono animo esse iubet. Exemplar earum hoc est :

Victor Constantius Augustus Athanasio salutem.

VOTVM meum fuisse vt omnia ex sententia fratri meo Constanti procederent, neque vel tuam conscientiam latet. In quanto autem mœrore fuerim, cum didicissem eum a quibusdam impiis sublatum esse, facile iterum tua prudentia diuinauerit. Ceterum quia nonnulli sunt in hoc luctuoso tempore, qui te terrere satagunt, ideo has literas tuæ firmitudini porrigendas censuimus, quibus tibi auctor sum, vt, quemadmodum episcopum decet, ea quæ ad sacram religionem pertinent, populos doceas, tuisque consuetis precibus vaces, neque vanum rumorem ferentibus credas, quicumque etiam fuerint. In nostro autem animo fixum est, vt secundum nostram voluntatem perpetuo in sede tua episcopus maneat. Diuina prouidentia te plurimis annis conferuet, parens carissime.

DECRETA IULII PAPÆ I. DECEM
IUXTA GRATIANVM ET IVONEM.

PRIMUM.

*Turpe lucrum sequitur qui minus emit vt plus vendat,
vel quid sit usura.*

14. q. 4.
Quicum-
que tēpote.

QVICVMQVE tempore messis vel vindemiæ non necessitate, sed propter cupiditatem comparat annonam